

[AJPS 28:1 (2025), pp.109-134]

ประเพณีสืบทอดจากบรรพบุรุษและผลกระทบต่อการประกาศของ
คริสเตียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

Ancestral Practices and Their Impact on Christian Outreach in
Northeast Thailand

เขียน โดย ศาสนาจารย์ วูล์ฟกัง ซู (มหาบัณฑิต นักศึกษา ดุษฎีบัณฑิต)

Wolfgang Sue

แปลโดย

พนิตสิริ มะลิลา

Translated by Panitsiri Malila

The Asian Journal of Pentecostal Studies (AJPS)

เป็นวารสารวิชาการที่ได้รับการสนับสนุนจาก

The Asia Pacific Theological Seminary (APTS)

ตีพิมพ์ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕ (2565)

ประเพณีสืบทอดจากบรรพบุรุษและผลกระทบต่อการศึกษาของคริสเตียน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
โดย วุฒ์ฟัก ชู

บทนำ

ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ท่ามกลางคนอีสานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยที่ข้าพเจ้าได้มีส่วนในการก่อตั้งคริสตจักรและงานประกาศมีคนอีสานหลายคนมาคริสตจักรเข้าร่วมนมัสการและกิจกรรมของคริสตจักรเป็นประจำแต่เมื่อพวกเขาเข้าสู่การทำงานและกลับสู่ครอบครัวของตนเองพวกเขาก็ละทิ้งการมีส่วนกับคริสเตียนไปและกลับไปพร้อมกับประเพณีพื้นบ้านตามแบบชาวพุทธซึ่งรวมถึงการให้วิญญาณบรรพบุรุษ เหตุการณ์นี้เป็นเรื่องปกติในคริสตจักรที่ทำพันธกิจกับมหาวิทยาลัยแต่ยังสามารถสังเกตได้ว่าเกิดเหตุการณ์แบบนี้ในคริสตจักรอื่นด้วยเป็นไปได้ไหมที่คริสตจักรไม่สามารถรักษาผู้เชื่อใหม่ไว้ได้เพราะการที่คริสตจักร ละเลยจารีตประเพณีคริสตจักรในภาคอีสานควรพิจารณาให้จารีตประเพณีอยู่ในพิธีของชาวคริสต์

แม้ว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาหลักในภาคอีสานแต่ความเชื่อทั้งหมดเป็นความเชื่อเรื่องผีพวกนับถือ วิญญาณ คือการเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติ เช่น เทพเจ้า วิญญาณและผีที่สามารถสิงอยู่ในสิ่งของที่ไม่มีชีวิตได้ เช่น ต้นไม้ก้อนหินและบ้าน คนที่เชื่อเรื่องวิญญาณมองว่าโลกถูกควบคุมโดยอำนาจของวิญญาณความเจ็บป่วย มักถูกอธิบายว่า เกิดจากวิญญาณและการที่พืชผลไม่เจริญงอกงามอาจเป็นเพราะผีบรรพบุรุษโกรธ¹ มุมมองนี้ได้ ปลุกฝังความกลัวในชีวิตของคนอีสาน ดังนั้นวิธีการหนึ่งที่จะเอาชนะ อำนาจวิญญาณ

¹Charles H. Kraft, *Christianity in Culture: A Study in Dynamic Biblical Theologizing in Cross-Cultural Perspective* (Marynoll, NY: Orbis Books, 1979), 202.

²Dave Johnson, *Theology in Context, A Case Study in the Philippines* (Philippines: Asia Pacific Theological Seminary Press, 2013), 220.

สำหรับคนที่เชื่อเรื่องผีคือ การให้เขาหาอำนาจอื่น ที่แข็งแกร่งกว่าเพื่อเอาชนะ สิ่งชั่วร้ายที่เกิดจากวิญญาณในชีวิตของเขา ยังมีวิธีอื่น สำหรับรับมือกับ วิญญาณร้าย เช่น การทำบุญ (การทำดีเพื่อต่อต้านสิ่งชั่วร้าย) และการทำพิธีมากมาย เพื่อเอาใจวิญญาณต่างๆ นอกจากความกลัวแล้วผู้คนมากมายยังแสวงหาความสบายใจ ด้วยการหาหมอเพื่อ รื้อนาคเตเช่าเครื่องราง ของขลัง เพื่อปัดเป่าโชคร้ายหรือ การเช่นไหว้วิญญาณต่างๆ เนื่องจากมีความสิ้นหวังแฝงอยู่ในวิธีการเหล่านี้ ทำให้ประเพณีและความเชื่อเรื่องวิญญาณอาจเป็นประตูการรับเอาความเชื่อ เรื่องพระเยซูคริสต์ได้เพราะคนที่เชื่อเรื่องวิญญาณเป็นคน ที่ตระหนักถึงการเผชิญหน้ากับวิญญาณที่เกิดขึ้นรอบตัวพวกเขา ดังนั้นพวกเขาจึงแสวงหา ทางออก

มีการสำรวจเอกสารที่มีอยู่เกี่ยวกับจารีตประเพณีแต่เอกสารเหล่านั้น ถูกเขียนจากมุมมองของนักวิชาการและส่วนมากเป็นการมองผ่านโลกทัศน์ตะวันตก เกือบทุกชุมชนที่ข่าวประเสริฐยังไปไม่ถึง ในปัจจุบันเป็น สังคมมุขปาฐะ ที่ไม่มีทักษะการเขียนบทความเพื่อจดบันทึกปัญหาสำคัญซึ่งในตอนนี้ข้าพเจ้า ไม่สามารถแสดง ความคิดเห็นต่อใดๆต่อเรื่องนี้เป็นลายลักษณ์อักษรได้ ถึงแม้ข้าพเจ้าจะอยู่ในฐานะผู้ที่ประสบด้วยตนเองข้าพเจ้า กำลังค้นคว้า ในหัวข้อนี้และตั้งใจว่าในอนาคตจะสัมภาษณ์คนอื่นสานทั่วไปเพื่อถ่วงถ่วงความรู้สึก จากใจจริงของ พวกเขาที่มีต่อบรรพบุรุษและจารีตประเพณีทั้งหลาย

ภูมิหลัง

กฎแห่งกรรมคืออีกหนึ่งการควบคุมและมีอิทธิพลต่อหลักศาสนาของ ศาสนาพุทธสามารถอธิบายให้เข้าใจสั้นๆได้ว่า“ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”³ โดยปกติผู้คนจะระวังผลกระทบของตนเองและ“ทำบุญ”เพื่อให้มีกรรมดี

³D Lim, “Contextualization of Merit-Making and Grace for Christward Movements in the Karmic World,” Academia.Edu, 2017, https://www.academia.edu/40162969/Contextualization_of_Meritmaking_and_Grace_for_Christward_Movements_in_the_Karmic_World (accessed May 25, 2020).

การเกิดเรื่องโชคร้ายในชีวิตดูจะเป็นผลมาจากกรรมชั่ว พวกเขายังเชื่อเรื่องการเกิดใหม่เป็นมนุษย์สัตว์หรือ วิญญาณต่างๆตามที่ศาสนาพุทธได้สอนไว้ว่าดวงจิตของร่างกายที่สิ้นอายุขัยแล้วจะไปที่ชั้นใดชั้นหนึ่งของสวรรค์หellsหรือไปนรกทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นสวรรค์หรือนรกก็ดูเหมือนจะไม่ใช่วิถีการของคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ⁴ เพราะชาวพุทธเชื่อในการเวียนว่ายตายเกิดจนกว่าจะหลุดพ้นจากกรอบของสังสารวัฏและนิพพาน⁵ จาก การสังเกตของข้าพเจ้าเองเห็นว่าแม้คนอีสานมีแนวคิดแบบนี้แต่ชาวอีสานส่วนใหญ่ไม่ได้คิดว่าตนเองจะสามารถบรรลุถึงนิพพานได้ สังคมที่คนอีสานใช้ชีวิตอยู่เป็นสังคมที่คนหลายคนอยู่ร่วมกันแบบกลุ่มครอบครัว โดยรวมทั้งคนที่ยังมีชีวิตอยู่และคนที่ตายไปแล้วและคนที่ยังมีชีวิตอยู่ก็ทำบุญอุทิศให้กับที่ตายไปแล้วได้ นอกจากนี้ผลบุญยังปันผลบุญให้กับคนรอบข้างได้อีกด้วยการทำบุญได้กลายเป็นสิ่งสำคัญกับทั้งผู้ที่เป็นคน ทำบุญและผู้รับผลบุญ การทำบุญยังจำเป็นอย่างมากกับบรรพบุรุษทั้งหมดไม่ว่าเหล่าญาติผู้ใหญ่เหล่านั้นจะยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ก็ตาม นอกจากนี้คนอีสานยังมีแนวคิดเรื่องการส่งผ่านผลบุญที่เห็นได้ชัดจากการที่ผู้ขายไทยส่วนใหญ่ได้บวชเป็นพระ ภิกษุระยะสั้น (ส่วนมากผู้ขายไทยจะบวชประมาณหนึ่งถึงสามเดือน) เพื่ออุทิศผลบุญให้กับบุพการีโดยเฉพาะ ผู้เป็นแม่⁷

คนเป็นและคนตาย

แนวคิดเรื่องการเมืองร่วมกันของคนเป็นและคนตายเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องเข้าใจความเชื่อที่ได้รับ อิทธิพลจากบรรพบุรุษคือการยังคงระลึกว่า

⁴K. Dhammanand, "Buddhist Concept of Heaven and Hell," Buddhist Study and Practice Group, 2011, 1, <https://www.budsas.org/ebud/whatbudbelieve/303.htm> (accessed May 17, 2019).

⁵Glenys Eddy, "How Affiliates of an Australian FPMT Centre Come to Accept the Concepts of Karma, Rebirth and Merit-Making," *Contemporary Buddhism* 14, no. 2 (Nov. 2013): 1, <https://doi.org/10.1080/14639947.2013.832495> (accessed March 30, 2021).

⁶S. Sparkes, *Spirits and Souls, Gender and Cosmology in an Isan Village in Northeast Thailand* (Bangkok, Thailand: White Lotus, 2005).

⁷Lim, "Contextualization of Merit-Making," 4.

วิญญาณของบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วยังคงวนเวียนอยู่และ ต้องการการดูแล มีหลายคนที่ยังเชื่อว่าความสัมพันธ์ระหว่างคนเป็นและคนตายยังคงมีปฏิสัมพันธ์⁸ต่อกัน

คนไทยทำมาปณกิจศพที่วัดซึ่งวัดถูกมองว่าเป็นที่สำหรับคนตาย⁹ วิญญาณบรรพบุรุษหลายดวงอยู่ใน พื้นที่ของวัดแม่หม้ายบางคน ในหมู่บ้านที่อีสานนำอาหารมาที่วัดทุกวันเพื่อถวายให้กับวิญญาณของสามี ที่ตาย ไปแล้วพระจะสวดให้ขณะที่เธอกำลัง“กรวดน้ำ”พิธีกรรม¹⁰ ที่ทำเพื่อ ถวายอาหารให้เหล่าดวงวิญญาณที่ล่วงลับ

ประเด็นที่สำคัญคือไม่มีใครสามารถอธิบายได้ว่าคนตายแล้วไปที่ไหนหลังจากที่ร่างที่เคยอยู่ในโลกนี้ พวกเขากลัวว่าผีบรรพบุรุษอาจจะโกรธ และเมื่อจากกลับมาหลอกหลอนคนที่ยังมีชีวิตอยู่ ผีอาจจำบางอย่างในอดีต ที่ทำให้รู้สึกไม่พอใจและต้องการแก้แค้นคนอีสานหลายคนสร้างศาลไ้บนหิ้ง ในบ้านโดยปักดินบนหิ้งจะวาง รูปของสมาชิกในครอบครัวที่เสียชีวิตไปแล้ว และตั้งพระพุทธรูปองค์เล็กไว้ด้วยพวกเขามักจะตั้งอาหารเช่น ไข่หวี ดอกไม้ เครื่องดื่ม หรือเทียน ไว้บนหิ้งทุกวันหรือทำเป็นประจำ หิ้งเป็นที่สำคัญในบ้าน เพราะเป็นที่สำหรับถวาย อาหารให้กับญาติที่เสียชีวิตแล้วโดยเฉพาะแม่หม้าย

⁸Choon Sup Bae, Van Der Merwe, and P. J., “Ancestor Worship: Is It Biblical?,” *HTS Theological Studies* 64, no. 3/2008 (2008): 1302, http://www.scielo.org.za/scielo.php?script=sci_abstract&pid=S0259-94222008000300009&lng=en&nrm=iso&tlng=en (accessed September 6, 2018).

⁹Sparkes, *Spirits and Souls*, 124.

¹⁰B. Terwiel, *Monks and Magic, Revisiting a Classic Study of Religious Ceremonies in Thailand* (Copenhagen, Denmark: Nordic Institute of Asian Studies Press, 1975), 115, <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjSkMSis7b3AhXoR2wGHScTDVwQFnoECBMQAQ&url=http%3A%2F%2Fwww.divportal.org%2Fsmash%2Fget%2Fdiva2%3A867441%2FFULLTEXT01.pdf&usq=AovVaw2Bxzk8lrOWZlmO60Ks124X> (accessed September 28, 2020).

ที่ถวายให้สามมีความเชื่อคือถ้าวิญญาณของญาติๆไม่ได้รับ เครื่องเช่น
ผีเหล่านั้นจะโกรธและอาจทำให้เป็นปัญหาได้

ประเพณีสืบทอดจากบรรพบุรุษอย่างพิธีดั้งเดิม

เดวิดลิมสันนิษฐานว่าการแสดงความเคารพต่อบรรพบุรุษไม่ใช่
การเคารพบูชาทางศาสนาแต่เป็นแบบ ไม่มีศาสนาเป็นการเฉลิมฉลอง
ในวัฒนธรรมที่เข้ากับโลกทัศน์ตามชุมชนนิยม¹¹ ลิมสรุปว่าบรรพบุรุษไม่ใช่
พระเจ้าและไม่เคยถูกมองว่าเป็นเทพเจ้าเมื่อพวกเขาได้รับการยกย่องจากเหล่า
ลูกหลานเป็นไปได้ว่า คนส่วนมากที่มีประสบการณ์กับโลกทัศน์
ตามตะวันออกเพื่อแยกสิ่งที่มองเห็นและสิ่งที่มองไม่เห็นโลกแห่งวัตถุ
และโลกแห่งวิญญาณวิญญาณมักจะอยู่คู่การใช้ชีวิตศาสนาในประเทศจีน
(และในอีสาน) ถูกผสมผสานเข้ากับทุกพื้นที่ในครอบครัวและชั่วอายุคน
ศาสนากลายเป็นว่าถูกผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรม การทำพิธีส่วนใหญ่ และ
พิธีกรรมทางศาสนาหรืองานทางศาสนา

ลิมอ้าง¹²ว่าการเฉลิมฉลองแบบท้องถิ่นสามารถให้ความหมายใหม่แ
บบคริสเตียนได้ สิ่งนี้รวมถึงการใช้วิธีการนมัสการและพิธีแบบท้องถิ่น
เพื่อช่วยและเพิ่มคุณค่าให้ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของผู้เชื่อในพระคริสต์
และเป็นไปได้ว่าจะได้รับการยอมรับมากกว่ารูปแบบต่างชาติและพิธีกรรม¹³ อ
ครทูตเปาโล กล่าวในโคโลสี 1:20 ว่าพระเจ้าทรงให้ทุกสิ่งคืนดี
กับพระองค์เองไม่ว่าสิ่งนั้นจะอยู่บนแผ่นดินโลกหรืออยู่บน สวรรค์

¹¹“Contextualizing Ancestor Veneration: A Theological Survey and Practical Steps for Implementation,” *The Journal of the International Society of Frontier Missions* 32, no. 4 (2015): 183–93, https://www.ijfm.org/PDFs_IJFM/32_4_PDFs/IJFM_32_4-Lim.pdf (accessed September 21, 2020).

¹²Alan Tippett, *Introduction to Missiology* (Pasadena, CA: William Carey Library, 1987), 185.

¹³Lim, “Contextualizing Ancestor Veneration,” 188-189.

โดยตรงทำให้เกิดสันติภาพโดยพระโลหิตแห่งกางเขนของพระองค์ความรัก
 ริบรุษของพระบิดาผู้เป็น บรรพบุรุษผู้สำคัญที่สุดจะนำผู้คนเข้าหา
 พระองค์พระคริสต์สามารถรู้สึกเหมือนอยู่บ้านในทุกวัฒนธรรมและ
 ทุกภาษาเพื่อให้คริสเตียนได้รสชาติของหัวใจของคนท้องถิ่นและภาษา¹⁴ ลิม
 ย อ ม ร ับ ว ่า ผู้ เชื้อ ค ่อ ง ระ ลี ก ถึ ง
 บรรพบุรุษของพวกเขาด้วยหมดทั้งใจและให้เกียรติบรรพบุรุษยิ่งกว่าที่ผู้ไม่
 เชื่อจะทำได้¹⁵ ในบริบทวัฒนธรรม เอเชีย

การระลึกถึงบรรพบุรุษ

ตามที่วอนซุกมากล่าวว่าประเพณีสืบทอดจากบรรพบุรุษเป็น
 เรื่องยากในคริสตจักรเอเชียที่ศนคคิของ คริสตจักรที่มีต่อประเพณีเหล่านี้
 แสดงให้เห็นว่าคริสตจักรยืนอยู่บนวัฒนธรรมของตนเอง¹⁶ ถ้าการให้เกียรติ
 บรรพบุรุษไม่ใช่การนมัสการแต่เป็นจารีตประเพณีสิ่งนี้จะเป็นการเติมเต็ม
 บัญญัติข้อที่ 5 (จงให้เกียรติบิดามารดาของเจ้า) โดยการให้เกียรติพ่อแม่ด้วยพิธี
 ที่เหมาะสมได้หรือไม่¹⁷

ดวงวิญญาณของพวกเขาที่อยู่ในบริเวณบ้านหรือวัดท้องถิ่นสามารถโกรธได้
 ถ้าพวกเขาไม่ได้รับการดูแลอย่างดีความรู้สึกโกรธนี้สามารถทำให้
 เกิดหลายปัญหา¹⁸ เมื่อความลำบากเกิดขึ้นหรือต่อสู้กับความลำบาก
 ฝิบรรพบุรุษมักจะถูกต่อว่าโดยเฉพาะถ้าครอบครัวไม่ได้เอาใจใส่เพียงพอการ
 อ่อนน้อมเหล้าผีเป็นหน้าที่ที่ต้อง ทำทุกวันเพื่อให้ผู้อาวุโสในครอบครัว

¹⁴Lim, 2015, 190.

¹⁵1 Tim 5:8.

¹⁶Wonsuk Ma, "Three Types of Ancestor Veneration in Asia: An Anthropological Analysis," in *Asian Church and God's Mission: Studies Presented in the International Symposium on Asian Mission in Manila*, January 2002. *Journal of Asian Missions* 4 (Feb.): 202.

¹⁷Exod 20.

¹⁸Ma, 2002, 204, 205.

ไม่รับบาปเจ็บและมีโชคดี จากมุมมองตามพระคัมภีร์ Ma & Ma กล่าวว่าไม่มีศิบรรพบุรุษแต่กลับกันมีศิร้ายหลายคนที่สามารถทำตัวเป็นบรรพบุรุษความคิดนี้ต้องได้รับการสอนจากพระคัมภีร์ว่า“พระเจ้าจะทรงแทนที่เหล่าบรรพบุรุษในความจงรักภักดีของเขาทั้งสิ้น”ฤทธิ์อำนาจของพระเจ้าของเรานั้น ยิ่งใหญ่กว่าพลังของดวงวิญญาณเหล่านี้ไม่ว่าดวงไหนก็ตาม¹⁹

การแทนที่วิถีเดิม

โคสุเกะโคยามะกล่าวว่า คริสเตียนจะไม่ได้แทนที่ศาสนาพุทธในประเทศไทย แทนที่จะเป็นการแทนที่อย่างหนึ่งควรดูที่การให้คุณค่าร่วมกัน²⁰ รากของศาสนาพุทธและวิญญาณนิยมแข็งแกร่งเกินกว่าจะหายไปทั้งคู่ ชาร์ลส์คราฟท์เน้นความคิดนี้และอธิบายว่า

พระเยซูตรัสว่าความเชื่อของเราเป็นเมล็ด ไม่ได้เป็นต้นไม้ พวกเรามักจะถอนต้นไม้ที่โตเต็มที่แล้วให้กับคนอื่น ต้นไม้นั้นเมื่อตอนอยู่บ้านในดิน พื้นดินแต่ไม่ใช่ที่ของมันในบริบทใหม่ สิ่งที่พระเยซูหมายถึงโดย บรรยายภาพว่าความเชื่อเป็นเมล็ดก็คือต้นไม้หรือพุ่มไม้ที่งอกจากเมล็ดนั้นจะไม่ดูเหมือนกับว่ามันมาจากที่อื่น มันถูกเลือกให้หล่อเลี้ยงภายในบำรุงดินใหม่และน้ำมันควรจะดูเหมือนว่ามันเป็นส่วนหนึ่งของที่นั่น²¹ ศิบรรพบุรุษชาวอิสานทำตามประเพณีและความเชื่อแบบวิญญาณนิยมของบรรพบุรุษของพวกเขาเป็นหลัก เลวินโฮวีย์ชี้ว่า สำหรับวิญญาณนิยมแล้ว โลกวิญญาณ

¹⁹Ma and Ma, Kindle loc 2908.

²⁰*Water Buffalo Theology* (New York: Orbis Books, 1999), X111.

²¹Charles H Kraft, *Issues in Contextualization*, 2016, <http://public.ebookcentral.proquest.com/choice/publicfullrecord.aspx?p=5718807> (accessed March 24, 2022), 14 of 328.

เป็นส่วนหนึ่งของ“โลกนี้”ในขณะที่ชาวตะวันตกมองว่า โลกวิญญาณเป็นส่วนหนึ่งของ “โลกอื่น”²²

โฮวีย์แนะนำว่าทัศนคติแบบตะวันตกถูกเสริมโดยการห้ามไม่ให้สื่อสารกับคนตายตามหลักพระคัมภีร์²³ โฮวีย์อ้างว่า บรรพบุรุษเป็นสมาชิกของชุมชนที่ยังมีชีวิตและมีความสัมพันธ์กับคนเป็นเครื่องเช่นถูกถวายเพื่อขยายความสัมพันธ์ของมนุษย์และคนตาย²⁴ ถ้ามิชชันนารีไม่เข้าถึงความเข้าใจที่ลึกซึ้งถึงประเพณีสืบทอดจากบรรพบุรุษและหาวิธีแก้ปัญหาที่ลงมือทำได้จริงและสร้างสรรค์มากขึ้น จารีตประเพณีจะถูกกดไว้ ช้อนเร้นและไม่ได้รับคุณค่าจากความรู้ของพระคำของพระเจ้า ประเพณีสืบทอดจากบรรพบุรุษสามารถหายไปหรือไม่

ผีบรรพบุรุษที่ยังวนเวียนอยู่หลังจากตายโหง เช่น ตายหลังจากอุบัติเหตุหรือการตายอย่างคาดไม่ถึง เพราะความเจ็บป่วย(เช่นเด็กตาย)คนเชื่อว่าผีตายโหงจะก่อปัญหามากกว่าและทำให้ชีวิตลำบากขึ้น ผีบรรพบุรุษเหล่านี้อารมณ์ร้ายจึงสำคัญที่ต้องทำพิธีมากขึ้นเพื่ออ่อนน้อมวิญญาณ²⁵ในอีสานใครก็ตามที่ตายโหง เช่นประสบอุบัติเหตุรถยนต์มักจะไม่ได้ทำฌาปนกิจในวัดแต่จะถูกฝังในป่าข้างนอกบริเวณหมู่บ้าน²⁶คนอีสาน ถือว่าการตายเพราะอุบัติเหตุหรือการตายอย่างคาดไม่ถึงเป็นเพราะผีร้าย ตามความเชื่อของคนอีสานว่าวิญญาณของคนตายยังคงวนเวียนอยู่ในหมู่บ้านและในวัดของหมู่บ้าน

²²Kevin Hovey, *Before All Else Fails, Read the Instructions: A Manual for Cross Cultural Christians* (Brisbane, Australia: Harvest Publications, 1995), 128.

²³Ibid., 145.

²⁴Hovey, 144.

²⁵G. Van Rheenen, *Communicating Christ in Animistic Contexts* (Grand Rapids: Baker Book House, 1991), 261.

²⁶Shodhganga, “Disposal of the Dead,” *Journal of Siam Society* (1992): 48, 108, https://shodhganga.inflibnet.ac.in/bitstream/10603/69790/1/11_chapter%206.pdf (accessed September 25, 2020).

วิญญาณร้ายเหล่านี้ไม่ได้รับการต้อนรับในหมู่บ้านและในวัดของหมู่บ้าน
ดังนั้นคนตายที่มีวิญญาณเหล่านี้จะถูกฝังข้างนอกหมู่บ้าน

ความเข้าใจต่อวิญญาณนิยม

ตามที่มาโฮวีย์ และ รีเนนกราฟท์ก็เห็นมุมมองที่แตกต่างของคนเป็น และคนตายว่าเป็นปัญหาสำคัญใน การสื่อสารกับผู้คนจากตะวันออก และตะวันตกความแตกต่างนี้นำไปสู่ปัญหาในการสื่อสารจุดประสงค์ของการสอนคือ เปลี่ยนความจงรักภักดีมาให้พระเจ้าแทนที่จะมอบให้บรรพบุรุษ แหล่งฤทธิ์สูงสุดอาจมาจากพระเจ้าผู้สมควรถูกมองว่าเป็นบรรพบุรุษ ที่มีฤทธิ์อำนาจมากที่สุด พระเยซูสามารถถูกมองว่าเป็นบรรพบุรุษระดับสูง ผู้เป็นตัวแทนของเราต่อพระเจ้าผู้ที่นับถือวิญญาณนิยมสามารถพูดกับพระเยซู²⁷ ได้แทนที่การพูดคุยกับบรรพบุรุษ

อีเบิร์ตพูดเกี่ยวกับกระบวนการวิจารณ์ตามบริบทซึ่งเป็นเครื่องมือ สำคัญในการรับมือกับพิธีกรรมทาง ศาสนาและพิธีที่หลากหลายขึ้น แรกคือ เข้าใจผู้คนและไม่วิจารณ์พวกเขา²⁸ขณะที่มีหนึ่งคนกินอาหารจะถูกแบ่ง ให้ทุกคนรวมถึงบรรพบุรุษด้วยเหล่าบรรพบุรุษจะต้องได้รับแจ้งให้รับรู้ถึง การเปลี่ยนแปลงและจะเป็นส่วน สำคัญในการเปลี่ยนเจ้าของ เช่น การทิ้งให้บรรพบุรุษไม่ได้เข้าร่วมในงานแต่งงานถือเป็นความบาปใหญ่ ที่ก่อกวนต่อครอบครัวใกล้ชิดและครอบครัวใหญ่ทุกคนจะเกรงกลัวว่า

²⁷Charles H. Kraft, *Anthropology for Christian Witness* (Maryknoll, N.Y: Orbis Books, 1996), 234.

²⁸Paul G. Hiebert, R. Daniel Shaw, and Tite Tienou, *Understanding Folk Religion: A Christian Response to Popular Beliefs and Practices*, 2000, Kindle loc 265, <https://www.overdrive.com/search?q=304E6CD3-1AA9-469C-B51D-EA7E040F2182> (accessed May 2, 2022).

บรรพบุรุษอาจโกรธเคืองชุมชนจึงจะจัด พิธีตามปกติเพื่อบรรเทาความโกรธ²⁹

หากมิชชันนารีกำจัดพิธีกรรมดั้งเดิมไปจากชุมชนพวกเขาจะถอนอำนาจออกซึ่งนำไปสู่คริสเตียนแบบ ไร้อำนาจคนท้องถิ่นแอบทำพิธีฉลองอย่างลับๆเพื่อไม่ให้ชาวตะวันตกผิดหวัง³⁰ ประเพณีนี้พูดถึงโดยเฉพาะงานบุญที่สำคัญที่สุด เช่น พิธีเกี่ยวกับบรรพบุรุษ³¹ ผลของการพยายามปฏิเสธการเฉลิมฉลองเหล่านี้จะนำวิถีทั้งสองมาสู่คริสเตียน ผู้คนจะใช้ทั้งสองวิถีชีวิตแบบวิถีดั้งเดิมและวิถีคริสเตียน แบบเก่าและแบบใหม่

ขณะที่ผู้เชื่อชาวอีสานเติบโตในความเชื่อของพระเยซูและเห็นว่าพระองค์เป็นพระเจ้าผู้เที่ยงแท้ องค์เดียว พวกเขาจะเกิดคำถามเรื่องการเฉลิมฉลองตามประเพณีบางอย่างของพวกเขาและมองหาวิธีการนำประเพณีเหล่านี้ให้เข้ากับความเชื่อใหม่ของพวกเขาล้นทีปเปตต์เสนอว่า “ในคริสตจักรก่อตั้งใหม่ของคนเคย นับถือวิญญาณมีความสัมพันธ์โดยตรงอยู่ระหว่างความมีประสิทธิภาพของตัวแทนที่ใช้ได้จริงและความเป็นไปได้ของการตอบสนองที่ต่อต้านการทำให้ผู้คนหมดความซาบซึ้งในวัฒนธรรม”³² ทีปเปตต์แนะนำตัวแทนที่ใช้ได้จริงเพื่อนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาสู่การเป็นคริสเตียนตามพระคัมภีร์ซึ่งเสริมให้คนท้องถิ่นหาวิธีการแทนที่มุมมองที่มีต่อวัฒนธรรมของเขาด้วยการมองตามพระคัมภีร์มากขึ้น³³ หากทำกระบวนการนี้ออกมาได้คณิสถานจะมองเห็นว่าคริสเตียนเป็นสิ่งที่ เป็นของพวกเขและเข้ากับโลกของพวกเขา³⁴

²⁹Hiebert, 1006, 1011.

³⁰Robert Daniel Shaw and William R. Burrows, eds., *Traditional Ritual as Christian Worship: Dangerous Syncretism or Necessary Hybridity?*, Kindle loc 553, American Society of Missiology Series, no. 56 (Maryknoll: Orbis Books, 2018).

³¹Shaw and Burrows, Kindle loc 559.

³²Tippett *Introduction to Missiology*, 201.

³³Hovey, 253.

³⁴Ibid., 255.

โฮวีย์แนะนำว่า“เป็นตัวพวกเขาเอง ที่ตัดสินใจว่าจะไรที่พวกเขาพอใจ ถึงแม้ว่าคนนอกอย่างมิชชันนารีจะเป็นทรัพยากรบุคคลสำหรับพวกเขาใน กระบวนการนี้”³⁵

ความกลัวบรรพบุรุษและเครื่องเซ่นไหว้

แม้ว่าคำถามคือ“บรรพบุรุษได้รับความเคารพในฐานะเทพเจ้าหรือ ถูกมองว่าเป็นเพียงปู่ย่าตายาย” ลิมไม่เคยพบคนจีนคนไหน ที่มองว่าบรรพบุรุษของเขาเป็นเทพเจ้าลิมกล่าวว่าบรรพบุรุษไม่ใช่เทพเจ้าที่มี วัชบุชา³⁶ พวกนับถือวิญญาณจะให้ทานและไม่ใช้เครื่องบูชา พวกนับถือวิญญาณในภาคอีสานให้อาหารกับคนตาย อาหารนั้นคือ ทานสำหรับบรรพบุรุษที่จะไม่หิวและอยู่รอดต่อไปได้พวกนับถือวิญญาณพูด คุยกับบรรพบุรุษเป็นปกติเล่าเรื่องราวทุกอย่างที่เกิดขึ้นในครอบครัวให้ฟัง เหมือนกับพวกเขายังมีชีวิตอยู่ในห้องเดียวกัน

บทสนทนานี้ไม่ได้ทำให้สับสนกับคำอธิบายของคนตายคริสเตียน ตามหลักพระคัมภีร์ทำทนายประเพณี สืบทอดจากบรรพบุรุษเพราะคนตาย ไม่สามารถช่วยอะไรคนเป็นได้คนตายอยู่อีกหนึ่งที่ไม่ใช่ที่นี้³⁷ คริสเตียน ตามหลักพระคัมภีร์สามารถทำทนายความคิดเรื่องบรรพบุรุษได้โดยไม่ใช่เรื่อง พื้นฐานของการนมัสการแต่เป็น เรื่องพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่ว่า บรรพบุรุษอยู่บนสวรรค์หรือในนรกคนเป็นถูกแยกออกจากคนตาย ถ้าบรรพบุรุษที่รับความรอดแล้ว อยู่บนสวรรค์แล้วคนที่ไม่เคยได้ยินข่าว ประเสริฐเรื่องความรอดเขาอยู่ที่ไหน

³⁵Kevin Hovey, “Guiding Light: Contributions of Alan R. Tippett toward the Development and Dissemination of Twentieth-Century Missiology,” 2019, 260, <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&scope=site&db=nlebk&db=nlabk&AN=2605294> (accessed September 22, 2020).

³⁶Lim, “Contextualizing Ancestor Veneration,” 184.

³⁷Luke 16:26.

แมคกวาร์เรนแนะนำว่า³⁸พระเจ้าทรงมีอำนาจสูงสุดและสามารถทำได้ทุกอย่างที่พระองค์เลือกทำและไม่มีคำตอบที่ชัดเจนในพระคัมภีร์ พระคัมภีร์บอกในพระธรรมโรมว่าพระเจ้าจะทรงสำแดงการพิพากษาที่เที่ยงธรรมให้ประจักษ์ พระองค์จะประทานแก่ทุกคนตามควร แก่การกระทำของเขาสำหรับคนที่พากเพียร ทำความดี แสวงหาศักดิ์ศรี เกียรติ และความเป็นอมตะนั้น พระองค์จะประทานชีวิตนิรันดร์ให้³⁹

พระเจ้าอาจให้ชีวิตนิรันดร์กับคนที่รู้ความถูกต้องจากความผิดและใช้ชีวิตที่เป็นแบบอย่างเพื่อพระเจ้า เช่น อับราฮัม โมนเตส โยเซฟ ดาวิด ฯลฯ แต่อย่างไรก็ตามวิธีการเดียวที่แน่นอนที่สุดคือผ่านทางพระเยซูคริสต์ องค์จอมเจ้านายของเรา ในพระคัมภีร์เดนิมาอามาโนประกาศว่าเขาจะไม่ถวายเป็นเครื่องบูชาเผาทั้งตัวหรือเครื่องสัตวบูชาแต่พระอื่นหลังจากได้รับการรักษาให้หายจากโรคเรื้อนตามที่เอลีชาผู้เป็นคนของพระเจ้าส่งสารให้เขาไปอบน้ำที่แม่น้ำจอร์แดน นามานพุดกับเอลีชาและขอรับการอภัยจากพระเจ้าเนื่องจากเขาเข้าไปในวิหารกับเจ้านายของเขาในเรื่องนี้ขอพระยาห์เวห์ทรงให้อภัยผู้รับใช้ของท่าน คือเมื่อพระราชานายของข้าพเจ้า เข้าไปในนิเวศของพระริมโมนเพื่อจะนมัสการที่นั่น และทรงพึงอยู่ ที่มือของข้าพเจ้า และข้าพเจ้าจะต้องโน้มตัวลงคำนับในนิเวศของพระริมโมน เมื่อข้าพเจ้าโน้มตัวลงคำนับในนิเวศของพระริมโมนนั้น ขอพระยาห์เวห์ทรงให้อภัยผู้รับใช้ของท่านในกรณีนี้” เอลีชาจึงตอบท่านว่า “จงไปโดยสวัสดิภาพเถิด”⁴⁰

³⁸Malcolm McVeigh, “The Fate of Those Who Have Not Heard? It Depends,” *Evangelical Missions Quarterly* 21.4 (1985): 370–80.

³⁹Rom 2:6-7 NKJV.

⁴⁰2 Kings 5:18,19 NKJV.

เหมือนสันติสุขที่มีแก่นาอามาน สันติสุขก็จะมีแก่ผู้เชื่อที่ได้
 เข้าวัดกับญาติที่ไม่เชื่อของเขา มาคิดว่า การที่ประเพณีสืบทอด
 จากบรรพบุรุษเข้ากับความคิดหวังทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับพวก
 ที่นับถือ วิญญาณ มุมมองโลกทัศน์ของชุมชนขับเคลื่อนความคิดหวังเหล่านี้
 สำหรับชุมชนของคนที่นับถือวิญญาณแล้ว พวกเขาจะต้องทำตามประเพณี
 สืบทอดจากบรรพบุรุษเนื่องจากข้อบังคับของวัฒนธรรม⁴¹ ผู้คนทำตามความ
 คาดหวังของพ่อแม่ของพวกเขา เด็กๆรับการสั่งสอนเรื่องลำดับ
 ความอาวุโสในสังคมอิสานตั้งแต่ยังเล็กซึ่งสิ่งนี้ สะท้อนถึงระดับภาษาที่ใช้
 เมื่อพูดกับผู้ที่อยู่ระดับสูงกว่าหรือต่ำกว่า เมื่อเด็กๆเติบโตเป็นผู้ใหญ่
 พวกเขามีหน้าที่ ดูแลพ่อแม่ยามแก่เฒ่า พวกเขาจะคอยเคารพและให้เกียรติ
 พ่อแม่และแสดงความนับถือต่อพวกท่านการกระทำนี้ จะทำสืบต่อไป
 จนการตายของพ่อ แม่ เพราะ ว่า วิญญาณของบรรพบุรุษ
 มีฤทธิ์มากกว่าและเป็นที่ยึดมากกว่า คนที่มีชีวิตอยู่“คนที่ยังมีชีวิตอยู่
 ก็มีความสุขกว่าคนที่จากไปแล้วเพราะว่าเขายังมีชีวิตแต่คนที่จากไปแล้วมี
 ฤทธิ์เดชมากกว่า”⁴²

การพบเจอกับฤทธิ์เดช

การอัศจรรย์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นผ่านการพยากรณ์และเวทมนตร์คือ
 การงานอัศจรรย์ผ่านฤทธิ์เดชของ พระเจ้า พระเจ้าจะได้รับพระสิริ⁴³
 การงานอัศจรรย์เหล่านี้ต้องทำให้พวกนับถือวิญญาณได้พบเจอพระเจ้า
 ในระดับที่เขาจะรับรู้ถึงความทรงพลังมีเพียงพลังแห่งการได้พบกับพระเยซู

⁴¹Ma, 202.

⁴²John Taylor, *The Primal Vision* (London: SCM, 1963), 148.

⁴³J. J. Burden, “Magic and Divination in the Old Testament and Their Relevance for the Church in Africa,” *Southern African Missiological Society* 1, no. 3 (1973): 103–12, https://hdl.handle.net/10520/AJA02569507_1163 (accessed September 21, 2020).

และพระวิญญาณบริสุทธิเท่านั้นที่สามารถเปลี่ยนแปลงจากทัศนคติของเขา⁴⁴ ที่ไม่เชื่อให้เป็นพระเจ้าได้

คริสเตียนมักจะล้มเหลวในการจัดการเรื่องเกี่ยวกับฤทธิ์เดชผู้เชื่อ เพนเทคอสต์ดูเหมือนว่าประสบ ความสำเร็จมากกว่าในการจัดการ เรื่องเกี่ยวกับ ฤทธิ์เดช⁴⁵ นี่เป็นกระบวนการที่ยังคงดำเนินต่อไปเพื่อ เปลี่ยน แปลงมุมมอง ของคนที่อยู่ในโลกทางวิญญาณ สารที่ส่งถึงพวกเขาต้องเข้ากับบริบท ความเข้าใจ ของพวกเขาเพื่อทำให้เขาเปลี่ยนมุมมองปัจจุบัน ให้เป็นความเข้าใจใหม่ที่ในท้ายที่สุดแล้วจะกำจัดความกลัว ออกไปได้⁴⁶ ต้นแบบของโฮวีย์ใช้ได้ผลที่ต้นแบบนี้มาจากทฤษฎีเรื่อง การพบเจอกับฤทธิ์เดชในสามระยะที่ แตกต่างกันของทิปเพดท์ ทฤษฎีนี้มีดังนี้ อันดับแรกคือการพบเจอกับพระเจ้าอันดับที่สองคือการพิสูจน์ฤทธิ์เดช ของพระเจ้า (พระเจ้าผู้ทรงพลัง) และอันดับที่สามคือ บทสนทนาที่พบเจอ เมื่อพระเยซูได้เป็นองค์จอมเจ้านาย ⁴⁷ ผู้คนต้องการเห็นและมีประสบการณ์ ว่าพระเจ้ามีฤทธิ์เดชมากกว่าวิญญาณอื่นๆว่าพระเจ้ามีอยู่จริงผ่าน การรักษาและการอัศจรรย์ต่างๆ และพวกนับถือวิญญาณจะรับรู้ถึง การทรงสถิตของพระเจ้าในชีวิตของเขา เมื่อพระเจ้าตอบคำอธิษฐาน ของผู้เชื่อใหม่หลายครั้งพวกเขาก็มีความเชื่อในพระเยซูและเรียนรู้ที่จะพึ่งพา พระองค์ทุกวัน แต่หลายคนยังคงรักษาความเชื่อเดิมไว้อยู่ในใจลึกๆ⁴⁸ โฮวีย์เรียกว่าเป็นระยะแรก (พระเจ้าทรงสูงสุด/การพบเจอกับความไพศาล) ซึ่งพวกนับถือวิญญาณจะได้รับสิทธิอำนาจเหนือซาตานและพบกับพื้นที่

⁴⁴Hovey, *Before All Else Fails*, 139.

⁴⁵Ma and Ma, Kindle loc 2904.

⁴⁶Ibid., 1659.

⁴⁷Hovey, "Guiding Light," 224–26.

⁴⁸P. Hughes, "The Incarnation and Communication in Thailand," *The South East Asia Journal of Theology* 23, no. 2 (1982): 179.

ปลอดภัยเพื่อใครควรดูถึงพระเยซู⁴⁹ ในช่วงระยะที่สองของ การพบเจอกับ
ฤทธิ์เดช (พระเจ้าผู้ทรงพลัง/การพบเจอกับการพิสูจน์) พวกนับถือวิญญาณ
จะมีประสบการณ์การแทรกแซงอย่างเหนือธรรมชาติซึ่งทำให้เขา
มั่นใจมากขึ้น⁵⁰ เมื่อคนที่เคยนับถือวิญญาณมาก่อนแล้วเปลี่ยนมาขึ้นหัด
ในพระเยซู เขาก็จะค่อยๆ เลิกทำตามวิถีในศาสนาเดิมพอเวลาผ่านไปแล้ว
ฝูงจะจับแทนบูชาเก่าและสถานที่ประกอบพิธี กรรมเกี่ยวกับวิญญาณและ
สิ่งเหล่านี้จะหายไปแล้วเปลี่ยนความจงรักภักดีที่เคยมีให้กับวิถีเดิมมาให้กับ
พระเยซู เพียงพระองค์เดียวตอนนี้พวกนับถือวิญญาณจะประกาศว่า
“พระเยซูทรงเป็นองค์จอมเจ้านาย”(บทสนทนาเมื่อพบเจอ/ฟังปาพระเจ้า
อย่างแท้จริง)⁵¹ มีผู้เชื่อหลายคนที่เคยนับถือวิญญาณมาก่อนที่ตระหนักว่า
ฤทธิ์เดชของ พระวิญญาณบริสุทธิ์ยิ่งใหญ่กว่าฤทธิ์ของวิญญาณใดใด
เพราะฤทธิ์เดชของพระเจ้าอยู่เหนือทุกๆ สิ่งอื่น การพบเจอกับฤทธิ์เดชมัก
เป็นแรงขับเคลื่อนให้พวกนับถือวิญญาณได้พบพระเยซูขาวประเสริฐของเรา
ที่มาถึง ท่านไม่ได้มาด้วยถ้อยคำเท่านั้น แต่ด้วยฤทธิ์เดชด้วยพระวิญญาณ
บริสุทธิ์ และด้วยความมั่นใจอันเต็มเปี่ยม ท่านทั้งหลายรู้อยู่แล้วว่า
เราเป็นคนอย่างไรในหมู่พวกท่านเพราะเห็นแก่ท่าน⁵²

เพราะคนที่นับถือวิญญาณอยู่ในโลกของฤทธิ์เดชมีแค่พระเจ้า
ผู้สำแดงฤทธิ์อำนาจยิ่งใหญ่เท่านั้นที่ช่วยเขาได้⁵³ พวกนับถือวิญญาณสามารถ
เตรียมผู้คนสำหรับข่าวประเสริฐในแบบที่พวกนับถือวิญญาณจะปฏิเสธ
เรื่องที่เขายากให้อธิษฐานเพื่อให้ยากพวกเขาเปิดหัวใจให้พระเยซู (การพบ
พระเยซู)⁵⁴ เมื่อเขาเชื่อมโยง กับการพบเจอกับฤทธิ์เดชและ มีประสบการณ์

⁴⁹Hovey, “Guiding Light,” 220.

⁵⁰Ibid., 216-17.

⁵¹Ibid., 216, 231.

⁵²1 Thess 1:5 NKJV.

⁵³Alan Tippett, *Introduction to Missiology* (Pasadena, CA: William Carey, 1987), 331.

⁵⁴Hovey, “Guiding Light,” 203, 204.

กับพระเจ้าแล้วเขาจะฟังพาพระเจ้ามากขึ้น พวกนับถือวิญญาณจะไม่ได้เอาฤทธิ์เดชหนึ่งมาแทนที่ฤทธิ์อื่น เช่น แทนฤทธิ์ของวิญญาณต่างๆด้วยฤทธิ์เดชของพระเจ้า แต่อย่างไรก็ตามพระเจ้าจะคอยเพิ่มฤทธิ์เดชให้กับฤทธิ์ที่เคยได้รับเมื่อครั้งก่อนหน้าและ“เพิ่มแหล่งของ ฤทธิ์เดชให้กับแหล่งของฤทธิ์เดชอันก่อนที่พวกเขาเคยเกรงกลัว บูชา รับประทาน ถูบงการ และจากแหล่งที่ พวกเขาเคยขอฤทธิ์เดชและความช่วยเหลือ”⁵⁵ พวกเขาจะเห็นว่าฤทธิ์เดชที่เพิ่มขึ้นนี้จะช่วยชีวิตประจำวัน ของเขาได้ผ่านการทำงานอัครรรย เช่น การรักษา (การพบเจอในระยะที่สอง)⁵⁶

อัครทูตเปาโลขอให้ชาวเมืองเอเฟซัสตั้งตัวเก่าและสวมสภาพใหม่ตามจดหมายของเขาถึงพี่น้องใน บทที่4:24⁵⁷ เนื่องจากพวกนับถือวิญญาณจะไม่ยอมสูญเสียฤทธิ์ดังนั้นผู้เชื่อใหม่จึงต้องดำเนินต่อไปในการเดินกับฤทธิ์เดชของพระวิญญาณบริสุทธิ์แทนที่จะเป็นฤทธิ์ของวิญญาณอื่น พวกเขาต้องเพิ่มฤทธิ์ให้กับฤทธิ์ที่มีอยู่ แล้วในชีวิตบนโลกนี้⁵⁸ ซึ่งก็คือฤทธิ์เดชของพระเยซูและฤทธิ์ของพระองค์ผู้เดียวใจความของคริสเตียนในเรื่อง ฤทธิ์เดชที่ยิ่งใหญ่ที่สุด (พระเจ้า) จะตอบสนองความต้องการของพวกนับถือวิญญาณได้ มีข้อพระคัมภีร์ เช่น “สิทธิอำนาจทั้งหมดทรงมอบไว้แก่เราแล้ว”⁵⁹ และ“อำนาจยิ่งใหญ่มากกว่าทุกธาณูภาพ”⁶⁰ จะสัมผัสหัวใจพวกเขา⁶¹ ความท้าทายในตอนี้สำหรับผู้เชื่อใหม่คือประสบการณ์อันเหนือธรรมชาติหรือการพบเจอกับฤทธิ์เดชจะปรับเปลี่ยนความเชื่อของเขาให้เป็นความเชื่อใหม่ความเชื่อยังคงอยู่ในฤทธิ์เดช

⁵⁵Hovey, 228.

⁵⁶Hovey, 221.

⁵⁷Tippett, 328.

⁵⁸ Alan Tippett, “Possessing the Philosophy for Animism in Christ,” in *Crucial Issues in Missions Tomorrow*, ed. Donald A McGavran (Chicago: Moody, 1972), 331.

⁵⁹Matt 28:18.

⁶⁰Luke 10:19.

⁶¹Hovey, “Guiding Light,” 202.

ยิ่งใหญ่ของพระเยซูคริสต์ เมื่อพวกนับถือวิญญาณโตในความเชื่อ และทำลายฤทธิ์เดชเก่า(ในรูปแบบของรูปเคารพหรือเครื่องใช้ใน พิธีกรรมทางศาสนาอื่น ๆ) ทิ้งไปแล้ว เขาจะเอาชนะวิถีเดิม ด้วยเส้นทางใหม่ซึ่งมีชัยชนะ (ระยะที่สามของการพบเจอ)

การกัมสิทธิ์ะที่เป็นการกระทำเพื่อบูชา

ผู้เชื่อที่เคยเป็นชาวพุทธหรือพวกนับถือวิญญาณต้องกัมสิทธิ์ะต่อ หน้าบรรพบุรุษของเขา ประเพณีนี้เป็นการกระทำที่สำคัญ เพื่อให้เกียรติและความเคารพจากการสำรวจของข้าพเจ้าพบว่าคนอีสานมักจะกัมสิทธิ์ะลงเมื่อรับการอธิษฐานเผื่ออย่างเต็มที่ การกัมสิทธิ์ะไม่ได้ ทำให้ผู้เชื่อหรือผู้ไม่เชื่อแตกต่างกัน คนเอเชียกัมสิทธิ์ะให้ผู้มีอำนาจ บรรพบุรุษได้รับความเคารพอย่างสูงและมีอำนาจในเอเชียรวมถึงพื้นที่อื่นในโลกที่มีอิทธิพลของระบบความเชื่อเรื่องวิญญาณ การแสดงการให้เกียรติ และความเคารพแก่ผู้อาวุโสและ บรรพบุรุษเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เป็นการกระทำที่ปกติสำหรับหลายประเทศในทวีปเอเชียที่เด็กจะเข้าหาผู้นำ ของบ้านด้วยการคุกเข่าเมื่อขอความช่วยเหลือเมื่อเจ้าบ่าวและเจ้าสาวกัมสิทธิ์ะ ให้พ่อแม่ตอนทำพิธีแต่งงาน แบบไทยเพื่อแสดงการให้เกียรติ แก่ทั้งสองไม่น่าประหลาดใจเลยที่ผู้คนในเอเชียกัมสิทธิ์ะต่อหน้ารูปภาพของ เหล่าบรรพบุรุษในงานไหว้บรรพบุรุษ ยองกิ โซเป็นผู้ก่อตั้งคริสตจักร ยอฮันโด ฟูล กอสเพล ในกรุงโซล (ประเทศเกาหลีใต้) ซึ่งเป็นคริสตจักรที่ใหญ่ระดับโลกที่สุด ณ ช่วงเวลานั้น เขาเองไม่ได้คัดค้านการรวมตัวกัน เพื่อค่านับบรรพบุรุษที่นับว่าเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมตามวัฒนธรรม ยองกิ โซกล่าวว่าถ้าผู้คนสามารถ โค้งคำนับต่อหน้าพ่อแม่ตอนที่พวกเขา ยังมีชีวิตอยู่ได้ พวกเขาก็สามารถคำนับเมื่อพวกเขาเสียชีวิตไปแล้วได้ คณะคริสตจักรเพรสไบทีเรียนในเกาหลีวิจารณ์เขาอย่างหนักเพราะ

การตัดสินใจของเขาครั้งนี้เพราะเรื่องนี้ และบางปัญหาอื่นๆจึงทำให้เขาออกจากคณะนี้ไป⁶²

คริสเตียนชาวอีสาน

คริสตจักรคริสเตียนอีสานต่อสู้กับการดึงเลขนัยสำคัญของผู้ติดตามโดยไม่คำนึงถึงการมีอยู่อย่างยาวนานกว่า 500 ปีของมิชชันนารี (รวมบาทหลวงคาทอลิกคณะแรก) ในประเทศไทย⁶³ ทุกวันนี้ 95% จากโดยประมาณ 80,000 หมู่บ้านในประเทศไทยไม่มีคริสตจักรคริสเตียนตั้งอยู่ มีเพียง 0.2% ของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยที่เป็นคริสเตียน⁶⁴ เป็นไปได้ไหมที่ภาพรวมทั่วไปของความสำคัญของประเพณีสืบทอดจากบรรพบุรุษสำหรับคนอีสานเป็นหนึ่งในอุปสรรคขัดขวางการประกาศให้สำเร็จในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

เมื่อมีคนหนึ่งเปลี่ยนมาเป็นคริสเตียนคนนี้อาจต้องถอนตัวจากพิธีกรรมต่างๆในครอบครัวหรือ ประเพณีทั้งหมดและการตัดสินใจนี้จะส่งผลลบ ต่อทั้งครอบครัวของเขามิชชันนารีหลายคนมักจะเพิกเฉยต่อมุมมองแบบชุมชนของสังคมไทย⁶⁵ เฮอร์เบิร์ต สวอนสันใช้ชีวิตส่วนมากอยู่ในประเทศไทย เขากล่าวว่า มิชชันนารีรุ่นก่อนๆจะชักจูงให้คนที่เปลี่ยนศาสนาแล้วมาอยู่รวมกันกับชาวต่างชาติในพื้นที่ต่างถิ่นที่รายล้อม

⁶²Ig-Jin Kim, "History and Theology of Korean Pentecostalism: Sunbogeum (Pure Gospel) Pentecostalism. An Attempt to Research the History of the Largest Congregation in Church History and the Theology of Its Pastor Yonggi Cho," *Missiological Research in the Netherlands* 35, Uitgeverij Boekencentrum: Zoetermeer (2003), <https://dspace.library.uu.nl/bitstream/handle/1874/605/full.pdf> (accessed October 27, 2020).

⁶³Saad Chaiwan, "A Study of Christian Mission in Thailand," 2010, 63, <https://www.semanticscholar.org/paper/A-Study-of-Christian-Mission-in-Thailand-Chaiwan/ea02f9517c02fc12b9a4b37b0552b98a520ac72c> (accessed April 29, 2022).

⁶⁴Dwight Martin, "EStar Foundation. Christian Presence Map," 2018, 1, <https://www.estar.ws/harvest.html> (accessed February 15, 2019).

⁶⁵K. Hilderbrand, "A Historical Analysis of Hinderances Related to the Slow Growth of Christianity in Thailand," *Great Commission Research Journal* 7, no. 2 (2016): 8.

ไปด้วยชุมชนอื่น และถอนตัวจากการร่วมฉลอง “พิธีกรรมของชุมชนและนอศาสนา”⁶⁶ ในชุมชนคนไทย การกระทำนี้แยกผู้เชื่อใหม่ ออกจากครอบครัวและชุมชนของพวกเขาซึ่งทำให้ศาสนาคริสต์ไม่ดึงดูดสำหรับ คนไทย⁶⁷ และยังก่อให้เกิดหลายปัญหาในคริสตจักรใหม่ คริสเตียนถึงขั้น เก็บเครื่องรางของขลังทิ้ง และ ทำลายศาลเพียงตาต่างๆในครั้งแรก ที่ไปเยี่ยมเยียน⁶⁸

เมื่อคริสเตียนใหม่ออกจากครอบครัวของเขาแล้ว ครอบครัวก็กลายเป็นโกรธเนื่องจาก “สูญเสีย” ลูกชายหรือลูกสาว นำไปสู่การที่ผู้เชื่อใหม่ถูกกดขี่จากครอบครัว และก่อให้เกิดความเกลียดชังต่อคริสตจักร ครอบครัวรู้สึกอับอายและเสื่อมเสียต่อสาธารณชน เพราะสมาชิกหนึ่งคนในครอบครัวออกจากประเพณีของตัวเอง⁶⁹ และไม่ถูกมองว่าสนับสนุนครอบครัวอย่างเปิดเผยผ่านพิธีกรรมและงานต่างๆ อีกต่อไป ที่สำคัญคือการปฏิเสธสิ่งที่ครอบครัวยึดถือในทางกลับกัน เราจะพบผู้เชื่อที่เข้าร่วมทุกงานฉลองที่ชุมชนจัด พวกเขา มักจะแอบทำและไม่บอกคริสตจักรเพื่อรักษา “หน้า” ในสังคมเอาไว้ และป้องกันการเป็น คนที่สังคมไม่ยอมรับในชุมชน หรือถูกเพื่อนบ้านเยาะเย้ย นี่ก็เป็นอีกหนึ่งเหตุผลว่าทำไมคริสเตียนไทย หลายคนเข้าร่วมกับคริสตจักรในเมืองใหญ่กว่า เมื่อทำแบบนั้นแล้วกิจกรรมของโบสถ์ก็ถูกแยก ออกจากชีวิตในหมู่บ้าน เพื่อหลบเลี่ยงความขัดแย้งต่างๆในสังคม

⁶⁶H. Swanson, “The Heathen People: The Cognitive Sources of American Missionary Westernizing Activities in Northern Siam, 1867-1889,” (unpublished Thesis, University of Maryland, 1987), 17.

⁶⁷Swanson, 18.

⁶⁸Hughes, 94.

⁶⁹F. McPhail, *Pioneer Missions, Meet the Challenges, Share the Blessings*, e-book, Kindle loc 701 (Cambodia: self published, 2014), Amazon.com.

ข้าพเจ้าตระหนักว่าการเคลื่อนไหวทั้งสองของคริสเตียนในประเทศไทยไม่ได้จำกัดการตัดสินใจของคนว่ามีพิธีอะไรบ้างที่เข้าร่วมได้⁷⁰ แทนที่จะห้ามตรงๆว่าไม่ให้สมาชิกเข้าร่วมพวกเขาเข้าถึงสถานการณ์ด้วยการอธิบายอย่างจริงจัง แต่ให้เวลากับพวกเขาได้ตัดสินใจว่าทำอะไรได้และไม่ทำอะไร

คริสตจักรตามแบบแผนในประเทศไทยมีกรอบความคิดเรื่องคริสตจักร“กลุ่มเล็ก”ซึ่งหมายถึง คริสตจักรที่แสดงถึงประชากรกลุ่มเล็กๆ การปรับพิธีกรรมท้องถิ่นถูกมองว่าเป็นการผสมผสานความเชื่อทางศาสนาและผู้เชื่อในท้องถิ่นเองได้รับความคาดหวังให้ละทิ้งวัฒนธรรมและตัวตนของพวกเขาและพิสูจน์ตัวตนกับ ศาสนาคริสต์ของตะวันตกว่าเป็น“คริสเตียน”แล้วคนไทยที่เป็นผู้เชื่อคริสเตียนยังมีความกลัววิญญาณผีร้ายอยู่มาก⁷¹ คริสตจักรไทยควรละทิ้งรูปแบบอย่างตะวันตกไว้ข้างหลังแล้วมาจดจ่อกับใจความสำคัญของ ความรอด⁷² ซึ่งควรได้รับการถ่ายทอดออกมาเป็นรูปแบบพื้นบ้านตามวัฒนธรรมท้องถิ่น⁷³ อัครทูตเปาโลเขียนถึงการรับวิธีการทางวัฒนธรรมและค่านิยมที่แตกต่างเข้าสู่วัฒนธรรมอื่นไว้ใน 1 โครินธ์ 9:19-2

สรุป

โดยสรุปคริสเตียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยควรได้รับการส่งเสริมให้มีอิสระกับ คนอีสานในการสร้างคริสตจักร

⁷⁰Kate Shellnut, “Making Missions Count: How a Major Database Tracked Thailand’s Church Planting Revival,” *Christianity Today* (Mar. 2019), <https://www.christianitytoday.com/ct/2019/april/missions-data-thai-church-fjcca-reach-village.html> (accessed September 26, 2019).

⁷¹Philip J. Hughes, “The Assimilation of Christianity in the Thai Culture,” *Religion*, (1984): 323, 325, [https://doi.org/10.1016/S0048-721X\(84\)80011-1](https://doi.org/10.1016/S0048-721X(84)80011-1) (accessed April 29, 2022).

⁷²James W. Gustafson, “Syncretistic Thai Religion and Church Growth,” (1971): 19, 11 <https://www.thaimissions.info/gsd/collect/thaimiss/index/ assoc/HASH8867.dir/doc.pdf> (accessed April 29, 2022).

⁷³Gustafson, 15.

ของพวกเขาเองกระบวนการนี้จะต้องการการแนะแนวทางและการควบคุมดูแลแต่ท้ายที่สุดแล้วควรนำไปสู่คริสตจักรที่คนอิสานยอมรับได้และจะตอบสนองความต้องการต่างๆของพวกเขา การที่คริสตจักรเติบโตขึ้นจะเป็นเรื่องง่ายที่จะสร้างสาวกเพราะคริสเตียนอิสานสามารถรับการเลี้ยงดูในสภาพแวดล้อมคริสตจักรที่ไม่ขัดกับวัฒนธรรมอิสานและคนอิสานอิสานมีความร่ำรวยทางวัฒนธรรม ซึ่งสามารถนำไปใช้ เพื่อดึงคนเข้าหาพระเยซูได้ เว้นเสียแต่ว่าวัฒนธรรมอิสานได้รับการเข้าใจ และคริสตจักรเริ่มเคารพมุมมองโลกทัศน์แบบอิสาน และรวมวัฒนธรรมนี้เข้าสู่วิถีชีวิต คริสตจักรจะต่อสู้ต่อไปเพื่อให้เป็นพระกาย ที่เข้มแข็งอย่างที่พระเยซูตั้งใจให้เป็น

โดยเฉพาะทัศนคติของคริสตจักรในอิสานหลายแห่งที่มีต่ออะไรก็ตามที่เกี่ยวกับความศรัทธาในความ กตัญญูจะต้องเปลี่ยนแปลง นี่เป็นเรื่องท้าทายให้ตัดสินใจซึ่งประเพณีสืบทอดจากบรรพบุรุษสามารถถูกรวมในการทำพิธีศีลมหาสนิทของคริสตจักรซึ่งพิธีนี้ต้องได้รับการปรับเปลี่ยน และได้รับการแทนที่ให้แก่กับกรอบ ของพระคัมภีร์คริสเตียน พระเยซูได้มอบพระวิญญาณบริสุทธิ์ไว้ให้เราในฐานะผู้ช่วยของเราแล้ว เมื่อการมีการทรงสถิตของพระองค์และเชื่อวางใจพระเจ้า คริสตจักรในอิสานสามารถรับการเปลี่ยนแปลง ให้เป็นพระกายที่เข้มแข็งของพระคริสต์ และยังคงสามารถเชื่อมโยงกับผู้คนที่อยู่อาศัยอยู่ในภาคอิสาน ที่พวกเขาค้นหาความหวังในตอนนี้และในภายหน้า

พระเจ้าให้พระคำซึ่งเกี่ยวกับวัฒนธรรมอิสานและมุมมองที่นับถือวิญญาณไว้กับเราแล้ว นอกจากพระธรรมปัญญาจารย์แล้ว จดหมายของเปาโลที่ส่งไปถึงคริสตจักรในเมืองเอเฟซัสและโคโลสี หรือแม้กระทั่งในปฐมกาลและอพยพก็เต็มไปด้วยข้อมูลเรื่องชุมชน

พวกนับถือวิญญาณคิดว่าเราสามารถอ่าน พระคัมภีร์โดยไม่ใส่แว่นตา
ของชาวตะวันตกและพยายามเข้าใจข้อพระคำจากมุมมองของผู้อ่านแรกใน
ยุคดั้งเดิม ในกรณีนี้เราจะรับข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างคริสตจักร
ในบริบทของผู้นับถือวิญญาณ

บรรณานุกรม

- Bae, C. S., and J. P. Van der Merwe. 2008. "Ancestor worship: Is it Biblical?" *HTS Theological Studies* 64 (March): 1299-1325.
http://www.scielo.org.za/scielo.php?script=sci_abstract&pid=S0259-94222008000300009&lng=en&nrm=iso&tlng=en
(accessed September 6, 2018).
- Burden, J. J. 1973. "Magic and Divination in the Old Testament and their Relevance for the Church in Africa." *Southern African Missiological Society* 1 (March): 103-112. https://hdl.handle.net/10520/AJA02569507_1163 (accessed September 21, 2020).
- Chaiwan, S. n.d. "A Study of Christian Mission in Thailand 13." <https://www.semanticscholar.org/paper/A-Study-of-Christian-Mission-in-Thailand-Chaiwan/ea02f9517c02fc12b9a4b37b0552b98a520ac72c> (accessed April 21, 2022).
- Dhammananda, K. 2011. "Buddhist Concept of Heaven and Hell." Buddhist Study and Practice Group. <https://www.budsas.org/ebud/whatbudbeliev/303.htm> (accessed May 17, 2019).
- Eddy, G. 2013. "How Affiliates of an Australian FPMT Centre Come to Accept the Concepts of Karma, Rebirth and Merit-making." *Contemporary Buddhism* 14 (Feb.): 204-220. <https://doi.org/10.1080/14639947.2013.832495> (accessed April 28, 2022).
- Gustafson, J. W. n.d. *Syncretistic Thai Religion and Church Growth*. 19. <https://www.thai.missions.info/gsd/collect/thaimiss/index/assoc/HASH8867.dir/doc.pdf> (accessed April 29, 2022).
- Hiebert, P. G., Shaw, R. D., and T. Tienou. 2000. *Understanding Folk Religion: A Christian Response to Popular Beliefs and Practices*. E- book Kindle. <https://www.overdrive.com/search>

- ?q=304E6CD3-1AA9-469C-B51D-EA7E040F2182 (accessed May 2, 2022).
- Hilderbrand, K. 2016. "A Historical Analysis of Hinderances Related to the Slow Growth of Christianity in Thailand." *Great Commission Research Journal* 7 (Feb.): 198–212.
- Hovey, K. 2019. *Guiding Light: Contributions of Alan R. Tippett Toward the Development and Dissemination of Twentieth-Century Missiology*. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&scope=site&db=nlebk&db=nlabk&AN=2605294> (accessed September 22, 2020).
- _____. 1995. *Before all Else Fails, Read the Instructions: A Manuel for Cross Cultural Christians*. Arlington Heights, IL: Harvest Publications.
- Hughes, P. J. 1984. "The Assimilation of Christianity in the Thai Culture." *Religion*. [https://doi.org/10.1016/S0048-721X\(84\)80011-1](https://doi.org/10.1016/S0048-721X(84)80011-1) (accessed April 29, 2022).
- _____. 1983. "Christianity and Culture: A Case Study in Northern Thailand." Ph.D diss., South East Asia Graduate School of Theology.
- _____. 1982. "The Incarnation and Communication in Thailand." *The South East Asia Journal of Theology* 23 (Feb.)
- Johnson, Dave. 2012. *Theology in Context: A Case Study in the Philippines*. Bagio City, Philippines: Asia Pacific Theological Seminary Press.
- Kim, Ig-Jin. 2003. *History and Theology of Korean Pentecostalism: Sunbogeum (pure gospel) Pentecostalism. An Attempt to Research the History of the Largest congregation in Church History and the Theology of its Pastor Yonggi Cho*. Missiological Research in the Netherlands 35 (Uitgeverij Boekencentrum: Zoetermeer). <https://dspace.library.uu.nl/bitstream/handle/1874/605/full.pdf> (accessed October 27, 2020).
- Koyama, K. 1999. *Water Buffalo Theology*. Maryknoll, NY: Orbis Books.
- Kraft, C. H. 2016. *Issues in Contextualisation*. <http://public.ebookcentral.proquest.com/choice/publicfullrecord.aspx?p=5718807> (accessed March 24, 2022).
- _____. 1996. *Anthropology for Christian Witness*. Orbis Books.

- _____. 1979. *Christianity in Culture: A Study in Dynamic Biblical Theologizing in Cross-Cultural Perspective*. Maryknoll, NY: Orbis Books.
- Lim, D. 2017. "Contextualisation of Merit-Making and Grace for Christward Movements in the Karmic World." Academia. Edu. https://www.academia.edu/40162969/Contextualization_of_Merit-making_and_Grace_for_Christward_Movements_in_the_Karmic_World (accessed September 21, 2020).
- _____. 2015. "Contextualising Ancestor Veneration: A Theological Survey and Practical Steps for Implementation." *The Journal of the International Society of Frontier Missions* 32 (Apr.): 183–193. https://www.ijfm.org/PDFs_IJFM/32_4_PDFs/IJFM_32_4-Lim.pdf (accessed September 21, 2020).
- Ma, Julie, and Monsuk W. Ma. 2010. *Mission in the Spirit: Towards a Pentecostal/Charismatic Missiology*. Regnum Books International. https://public.ebookcentral.proquest.com/choice/public_fullrecord.aspx?p=5229310 (accessed September 30, 2020).
- Ma, Wonsuk. 2002. "Three Types of Ancestor Veneration in Asia: An Anthropological Analysis." In *Asian Church and God's Mission: Studies Presented in the International Symposium on Asian Mission in Manila, January 2002*. *Journal of Asian Missions* 4 (Feb.): 201–215.
- Ma, Wonsuk and Julie C. Ma. 2005. "Jesus Christ in Asia: Our Journey with Him as Pentecostal Believers." *International Review of Mission* 94. <https://doi.org/10.1111/j.1758-6631.2005.tb00523.x> (accessed March 23, 2017).
- Martin, D. 2018. eStar Foundation. Christian Presence Map. <https://www.estar.ws/harvest> (accessed February 15, 2019).
- McPhail, F. 2014. *Pioneer Missions, Meet the Challenges, Share the Blessings*. (e-book). self published. Amazon.com (accessed October 5, 2020).
- McVeigh, M. 1985. "The Fate of Those Who Have Not Heard? It Depends." *Evangelical Missions Quarterly* 21 (Apr.): 370–380.

- Shaw, R. D., W. R. Burrows, eds. 2018. *Traditional Ritual as Christian Worship: Dangerous Syncretism or Necessary Hybridity?* Maryknoll, NY: Orbis Books.
- Shellnut, K. 2019. "Making Missions Count: How a Major Database Tracked Thailand's Church Planting Revival." *Christianity Today*, (Mar.): 1. <https://www.christianitytoday.com/ct/2019/april/missions-data-thai-church-fjcca-reach-village.html> (accessed September 26, 2020).
- Shodhganga. 1992. "Disposal of the Dead." *Journal of Siam Society* 48. https://shodhganga.inflibnet.ac.in/bitstream/10603/69790/11/11_chapter%206.pdf (accessed September 25, 2020).
- Sparkes, S. 2005. *Spirits and Souls: Gender and Cosmology in an Isan village in Northeast Thailand*. Chonburi, Thailand: White Lotus.
- Swanson, H. 1987. "The Heathen People: The Cognitive Sources of American Missionary Westernizing Activities in Northern Siam, 1867-1889." Unpublished Thesis, University of Maryland.
- Taylor, J. 1963. *The Primal Vision*. London: SCM.
- Terwiel, B. 1975. *Monks and Magic: Revisiting a Classic Study of Religious Ceremonies in Thailand*. Copenhagen: Nordic Institute of Asian Studies Press.
- Tippet, Alan. 1987. *Introduction to Missiology*. Pasadena, CA: William Carey Library.
- _____. 1972. "Possessing the Philosophy for Animism in Christ." In *Crucial Issues in Missions Tomorrow*, edited by D. A. McGavran, 125–143. Chicago: Moody.
- Van Rheenen, G. 1991. *Communicating Christ in Animistic Contexts*. Grand Rapids: Baker Book House.